

Stanisław Hońko

Uniwersytet Szczeciński

ISTOTA I GENEZA ZASADY OSTROŻNEJ WYCENY

1. Wstęp

Zasady rachunkowości, zwane również nadrzędnymi, można zdefiniować jako wzorce, uwarunkowane historycznie koncepcje i reguły postępowania, których celem jest wiarygodne odzwierciedlenie rzeczywistości gospodarczej w księgach handlowych i w sprawozdaniach finansowych. Określenie „nadrzędne” ma na celu odróżnienie tych norm od występujących w praktyce instrukcji czy szczegółowych wytycznych postępowania. Zasady te służą przedstawieniu wiarygodnej sytuacji finansowo-majątkowej jednostki, bez ingerowania w jej stan. Są także określane jako normy metodologiczne języka opisu rachunkowości [Gmytrasiewicz, Karmańska 2002, s. 21]. Sposób prowadzenia rachunkowości zależy od przyjętych zasad, wynikających z tradycji i norm zwyczajowych [*Rachunkowość finansowa ...* 2002, s. 20]. Warto zauważyć, że zasady wyznaczają kierunki rozwoju rachunkowości. W literaturze wymienia się od kilku do kilkunastu reguł, które powinny ze sobą współgrać i wpływać na przedstawianie wiernego i rzetelnego obrazu. Najczęściej wyróżnia się zasady:

- memoriału,
- współmierności,
- ostrożności (ostrożnej wyceny),
- istotności,
- ciągłości,
- kontynuacji działania,
- wyższości treści nad formą,
- zakazu kompensat.

Rachunkowość jest określana jako system pomiaru wartości. Dlatego też od dawna szczególnie ważną rolę w systemie rachunkowości odgrywa zasada ostrożnej

wyceny. Odpowiedni sposób ustalenia wartości wpływa na strukturę bilansu i rachunek zysków i strat jednostki. Celem opracowania jest przedstawienie przyczyn, które wpłynęły na powstanie i ewolucję zasady ostrożności w rachunkowości.

2. Istota zasady ostrożności

Zasada ostrożnej wyceny (ostrożności), według definicji S. Skrzywan, polega na antycypowaniu strat wynikających z obniżki cen składników majątku, przy jednoczesnym nieuwzględnieniu zysków niezrealizowanych, powstałych na skutek wzrostu cen [Skrzywan 1971, s. 201].

Zgodnie z art. 7 ustawy o rachunkowości [Ustawa o rachunkowości ...] poszczególne składniki aktywów i pasywów wycenia się, stosując ceny (koszty) rzeczywiście poniesione na ich nabycie (wytworzenie), z zachowaniem zasady ostrożności. W wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, należy w tym celu uwzględnić:

- 1) zmniejszenia wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów, w tym również te dokonywane jako odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe,
- 2) wyłącznie niewątpliwe pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne,
- 3) wszystkie pozostałe poniesione koszty operacyjne i straty nadzwyczajne,
- 4) rezerwy na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

Analiza tego przepisu pozwala na wyodrębnienie trzech aspektów zasady ostrożności, składających się na jej rozbudowaną definicję, a mianowicie:

- 1) szacunkowego wyceniania składników aktywów i pasywów,
- 2) selektywnego, niekonsekwentnego ujmowania przychodów i kosztów,
- 3) uwzględnienia w rachunkowości ryzyka i niepewności.

Szacunkowe wycenianie składników aktywów i pasywów oznacza uwzględnienie technicznego zużycia, zmniejszenie wartości ekonomicznej lub użytkowej w celu przedstawienia wiarygodnej bieżącej sytuacji ekonomiczno-finansowej jednostki. Ostrożność nie upoważnia jednak do zaniżania wartości aktywów czy zawyżania wartości zobowiązań. Oznacza rozważę w określeniu stanu rzeczywiście posiadanego majątku przez uwzględnianie korekt przy wycenie według kosztu historycznego oraz stosowanie cen (kosztów) bieżących.

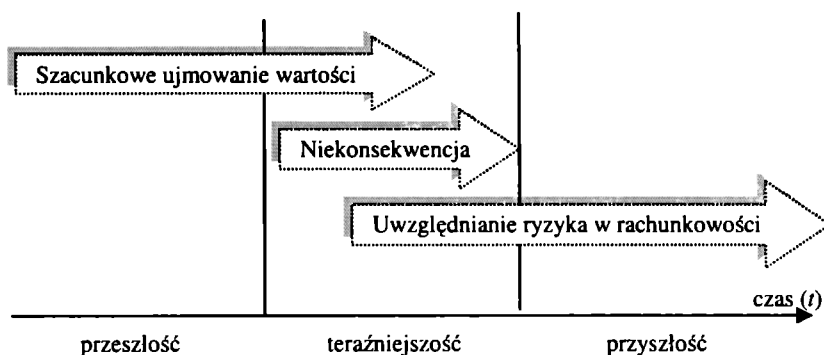
Selektywne, niekonsekwentne ujmowanie przychodów i kosztów oznacza odpowiedni sposób przedstawiania kategorii wynikowych. Przepisy ustawy o rachunkowości nakazują uwzględnienie w wyniku finansowym wszystkich pozostałych kosztów operacyjnych i strat nadzwyczajnych. Pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne są traktowane przezornie. W wyniku finansowym uwzględnia się tylko pewne przychody, przychody wątpliwe są najczęściej ujmowane w pasywach bilansu do czasu faktycznej realizacji. Koszty i straty wycenia się możliwie wysoko, a realnie – przychody i zyski [Gmytrasiewicz, Karmańska 2002, s.24].

Uwzględnienie ryzyka w rachunkowości oznacza konieczność ujęcia spodziewanych strat w księgach rachunkowych i w sprawozdaniach finansowych. Wydaje się również, że ryzyko nie ogranicza się jedynie do spodziewanych kosztów z tytułu udzielonych gwarancji czy toczących się postępowań w sądach. Rachunkowość, jeżeli ma być zgodna z zasadą ostrożności, powinna uwzględniać czynniki pozaksięgowe, wynikające z niepewności jej otoczenia.

Skutkiem realizacji zasady ostrożności w rachunkowości jest wprowadzenie do polskiego prawa bilansowego, oprócz kategorii cen (kosztów) historycznych, takich pojęć, jak:

- wartość rynkowa,
- wartość godziwa,
- cena sprzedaży netto,
- zamortyzowany koszt,
- efektywna stopa zwrotu,
- trwała utrata wartości.

Po uwzględnieniu wspomnianych trzech aspektów zasady ostrożności, można postawić tezę, że zasada ostrożności nie ogranicza się wyłącznie do korygowania przeszłości, ale ma również znaczenie prognostyczne, polegające na ocenie przyszłych korzyści ekonomicznych z majątku posiadanego w danym momencie. Zależność zasady ostrożności od czasu, którego dotyczy, została przedstawiona na rys. 1.

Rys. 1. Zakres zasady ostrożności w zależności od czasu oddziaływania

Źródło: opracowanie własne.

Stosowanie zasady ostrożności oznacza odpowiedni sposób wyceny aktywów i pasywów, co wpływa na zmianę wartości wyniku finansowego. Zdaniem Z. Lutego, wycena bilansowa ma charakter pierwotny, a zmiana wyniku – wtórny [Luty 2001, s. 118]. Korekta wyniku jest bowiem skutkiem zmiany wartości stanów bilansowych.

Celowe jest przedstawienie innych poglądów dotyczących zasady ostrożności.

W niektórych opracowaniach przyjmuje się, że na zasadę ostrożności składają się dwie zasady:

- zasada realizacji,
- zasada nierównowagi.

Zasada realizacji bazuje na założeniu, że zysk powstaje dopiero w momencie sprzedaży. Niesprzedane zapasy czy świadczenia nie generują zysków [Gos 2003, s. 2]. W wyniku finansowym nie powinno się zatem uwzględniać np. wzrostu wartości posiadanych papierów wartościowych czy innych aktywów.

Zasada nierównowagi oznacza ujmowanie w sprawozdaniu finansowym wszystkich znanych lub spodziewanych kosztów, strat, zwiększeń zobowiązań czy zmniejszeń wartości składników aktywów. Odmienne ujmuje się korzystne zmiany: w wyniku finansowym danego roku obrotowego uwzględnia się wyłącznie niewątpliwe przychody, zyski i zwiększenia wartości.

Zasady te są ze sobą ściśle powiązane. Nierównowaga polega również na uwzględnieniu niekorzystnych zmian nie tylko w momencie sprzedaży określonych składników aktywów, ale również zmniejszeniu wyniku finansowego tylko z tytułu ich posiadania.

Inny podział proponuje A. Liwacz, wybitny polski bilansoznawca drugiej połowy XX w. Jego zdaniem, subiektywne interesy właścicieli przedsiębiorstw wpływają na płynność pojęcia wyceny [Liwacz 1971, s. 17]. Teoria i praktyka ukształtowały wiele zasad wyceny bilansowej, wśród których warto wymienić:

- zasadę kompletności wyceny,
- zasadę niekonsekwencji wyceny,
- zasadę odsprzedaży,
- zasadę niższej wartości,
- zasadę wyższej wartości,
- zasadę ciągłości wyceny.

Zgodnie z terminologią przedstawioną w opracowaniu A. Liwacza, zasada ostrożności łączy elementy zasady niekonsekwencji wyceny, zasady odsprzedaży oraz zasadę niższej wartości.

E.A. Hendriksen i M.F. van Breda wprowadzają pojęcie „konserwatyzm”, oznaczające przedstawianie w sprawozdaniach najniższej z możliwych wartości aktywów i przychodów oraz najwyższej z możliwych wartości zobowiązań i rozchodów. Powoduje to, że wydatki są uznawane raczej wcześniej niż później, a przychody raczej później niż wcześniej. Zakłada się, że w sprawozdawczości finansowej jest korzystniejszy pesymizm niż optymizm [Hendriksen, Breda 2002, s. 166]. Wydaje się, że w rachunkowości konserwatyzm można utożsamiać ze skrajną ostrożnością. Przepisy dotyczące rachunkowości wytyczają jednak określone ramy postępowania, dzięki czemu zapobiegają zbyt niemu zaniżeniu wartości aktywów.

Zasadę ostrożności również uwzględniono w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości. Jest ona definiowana jako rozważa w stosowaniu subiektywnych ocen potrzebnych do dokonywania oszacowań w niepewnych warunkach, tak aby aktywa lub przychody nie były zawyżone, a pasywa lub koszty – zaniżone. Stosowanie zasady ostrożności nie uprawnia jednak do tworzenia ukrytych kapitałów rezerwowych lub nadmiernych rezerw, celowego zniżania aktywów lub przychodów czy też celowego zawyżania zobowiązań lub kosztów, ponieważ w takich sytuacjach sprawozdanie finansowe nie byłoby neutralne, czyli nie byłoby wiarygodne [*Międzynarodowe ... 2001*, s. 64].

Konieczność stosowania zasady ostrożności wynika także z przepisów IV Dyrektywy Unii Europejskiej [IV Dyrektywa ... 2003, s. 15]. W myśl art. 31, w każdym przypadku należy dokonywać oceny zgodnie z zasadą ostrożności. Jej stosowanie oznacza w szczególności, że [Gmytrasiewicz, Karmańska 2002, s. 24]:

- w dniu bilansowym wykazuje się tylko zrealizowane zyski,
- przewiduje się ryzyko oraz straty z nim związane, nawet wówczas, gdy ich ujawnienie nastąpiło między dniem bilansowym a datą sporządzenia sprawozdania finansowego,
- zmniejsza się wartość aktywów lub zwiększa wartość pasywów niezależnie od tego, czy jednostka w danym roku osiągnęła zysk, czy stratę.

Odstępstwa od tej zasady są dopuszczalne wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach i w razie wystąpienia powinny być opisane i uzasadnione w załączniku do sprawozdania finansowego. Należy również określić wpływ tych odstępstw na wynik finansowy i sytuację finansowo-majątkową jednostki.

Warto zwrócić uwagę na zależność zasady ostrożności od kontynuacji działalności jednostki. Przerwana kontynuacja działania nakłada obowiązek objęcia ostrożną wyceną wszystkich składników bilansu [Luty 2001, s. 118]. Wówczas zastosowana zasada ostrożności nie prowadzi do odzwierciedlenia realnej wartości składników, lecz do wartości najniższej, czyli dolnej granicy wartości możliwej do uzyskania w momencie natychmiastowej sprzedaży likwidacyjnej. Tak postrzegana zasada ostrożności może być narzędziem polityki bilansowej i może prowadzić do manipulacji wartością składników bilansu i wyniku finansowego.

Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), IV Dyrektywa UE oraz ustawa o rachunkowości nie ograniczają zasady ostrożności jedynie do kreowania „pesymistycznego” obrazu sytuacji finansowo-majątkowej jednostki. Zasada ostrożności wymaga również uwzględnienia ryzyka i niepewności w działalności, a więc prognozowania. Przepisy MSR kładą nacisk na szacunkowe określanie wartości, wynikające z niepewności otoczenia. Szacowanie nie oznacza jednak prawa do tworzenia cichych rezerw.

3. Geneza i etapy rozwoju zasady ostrożności

Zdaniem E.A. Hendriksena i M.F. van Bredy korzenie koncepcji „niższy koszt wytworzenia lub wartość rynkowa” sięgają XIX w. [Hendriksen, Breda 2002, s. 504]. Wydaje się jednak, że początki zasady ostrożności są znacznie starsze i pochodzą z XVII w. Jedną z przesłanek jej wykształcenia było duże znaczenie bilansu dla szeroko pojętych wierzycieli. W interesie kredytodawców leżało bowiem sporządzenie wiarygodnego sprawozdania z najniższymi możliwymi cenami aktywów. Taki sposób wyceny powodował, że rzeczywista wartość składników aktywów była na pewno wyższa lub równa bilansowej.

Wydanie w 1673 r. francuskiego kodeksu handlowego *Ordonnance de Commerce* stworzyło podstawę do rozwoju rachunkowości. Był on pierwszą kodyfikacją przepisów handlowych na świecie. Kodeks handlowy, ze względu na ochronę wierzycieli, którzy padali ofiarą nieuczciwych kontrahentów, nałożył obowiązek dokonywania niektórych czynności przez ówczesnych przedsiębiorców. Nakazywał sporządzanie inwentarza, jako zestawienia informującego wierzycieli o stanie majątkowym kontrahenta, najpierw po roku, a następnie co dwa lata. W znacznym stopniu również przyczynił się do ukształtowania współczesnego bilansu. Od tego czasu w rachunkowości zaczęły przeważać tendencje statyczne. Inwentarz i wyłoniiony z niego bilans przyjęto powszechnie za podstawę prawną. Sporządzanie bilansu miało na celu ochronę wierzycieli, ponieważ było instrumentem kontrolnym.

Kodeks stał się podstawą opracowania Kodeksu Napoleona, a w XIX w. w Niemczech i w Anglii był wzorcem regulacji prawnych dotyczących rachunkowości [Hendriksen, Breda 2002, s. III J]. Opracowanie to stało się później punktem wyjścia do orzeczeń sądu w sprawach handlowych.

Ogromny wpływ na regulacje prawne zawarte w tym kodeksie miały poglądy J. Savary'ego, który z zawodu był kupcem, z czasem pełnił funkcje urzędnika państwowego i eksperta w dziedzinie handlu i rachunkowości na dworze króla Ludwika XIV. Na wniosek ówczesnego ministra skarbu – Colberta – brał udział w pracach komisji przygotowującej nowy kodeks handlowy. Savary'ego uznawano za autorytet w dziedzinie prawa handlowego i często powoływano go jako biegłego w spornych sprawach kupców.

W 1675 r. opublikował on, przetłumaczone na wiele języków, dzieło *Le parfait negotiant*, będące komentarzem do *Ordonnance de Commerce*. Przez ponad 200 lat opracowanie to uznawano za przewodnik po interesach handlowych.

Przepisy kodeksu handlowego zawierają, co prawda, obowiązek sporządzania spisu inwentarza początkowo po roku, a następnie co dwa lata, nie wskazują jednak na konieczność wyceny składników majątku. Według G. Świdorskiej, nie ma żadnych wątpliwości, że Savary ustanowił zasadę wartości najniższej i sformułował ją po raz pierwszy [Świdorska 1989, s. 19]. Savary był zatem prekursorem ustalania wartości zapasów, a nawet wyceny bilansowej. Według autora, przy wycenie

„trzeba się strzec, aby wyżej towarów nie oceniać niż są warte, bo to znaczyłoby, że czyni się bogatym na papierze. Należy raczej je tak ocenić, aby przy sprzedaży w przyszłości wydobyć zysk w inwentarzu roku następnego” [Świdarska 1989, s. 216]. Dorobek Savary’ego można przedstawić jako:

- 1) sformułowanie i wprowadzenie do prawa handlowego zasady wartości najniższej (ostrożnej),
- 2) przedstawienie zasad wyceny składników bilansu, z uwzględnieniem utraty wartości,
- 3) zwrócenie uwagi na spis inwentarza jako narzędzia kontroli prawidłowości gospodarowania,
- 4) wprowadzenie zasad klasyfikacji należności.

Savary nie ograniczał się do ustalenia technicznego zużycia, ale utratę wartości postrzegał znacznie szerzej. W ustalaniu wartości spisanych zapasów Savary nakazywał uwzględnienie: czasu zakupu towaru i magazynowania, utraty wartości, zmiany mody, konkurencji, zmian cen producentów lub dystrybutorów. Towary należało wycenić według ceny (kosztów) zakupu z uwzględnieniem utraty wartości. Zalecał coroczne, a więc częstsze niż wymagane przez kodeks handlowy, sporządzanie inwentarza. Opowiadał się za rozdzieleniem prywatnych dóbr kupca od majątku przedsiębiorstwa. Warto zauważyć, że już wówczas dostrzeżono szczególne znaczenie spisu inwentarza jako narzędzia kontrolnego. Savary wymienił korzyści wynikające ze sporządzenia szczegółowego spisu posiadanego majątku. Spis inwentarza [Scheffs 1993, s. 215]:

- 1) pozwala ocenić dochód osiągnięty w ciągu roku obrotowego – w ustalaniu wyniku finansowego należy uwzględnić zmianę stanu zapasów,
- 2) pozwala uwidocznic kradzieże, ubytki i nadużycia,
- 3) dostarcza informacji o faktycznych zapasach i, po dokonaniu wyceny, pozwala na ustalenie faktycznej sytuacji finansowo-majątkowej firmy,
- 4) w razie bankructwa jednostki może być źródłem informacji dla wierzycieli,
- 5) jest systemem wczesnego ostrzegania przed bankructwem, znajomość stanu aktywów i pasywów umożliwia podjęcie odpowiednich działań naprawczych.

Ważną zasługą Savary’ego było opracowanie metod wyceny należności. W czasach licznych bankructw przedsiębiorstw było to szczególnie uzasadnione. Autor nakazuje szacowanie należności i ich podział na trzy grupy:

- dobre i płynne (*bonnes*),
- wątpliwe (*douteuses*),
- stracone (*mauvaises*).

Taka struktura należności jest aktualna również obecnie. Przykładem może być rozporządzenie ministra finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, którego przepisy obowiązują od 1 stycznia 2004 r. [Rozporządzenie Ministra Finansów ...]. Wyróżnia się, podobnie jak ponad 300 lat wcześniej, trzy kategorie należności: normalne, wątpliwe oraz stracone.

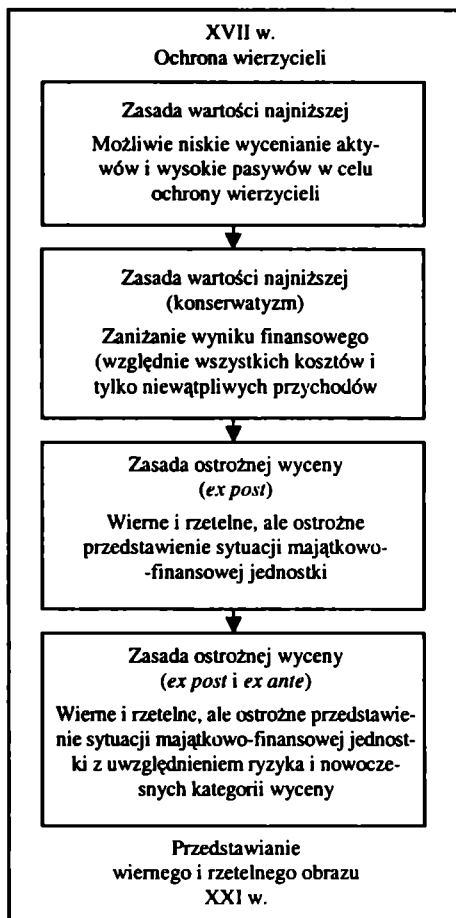
Zasadę wartości najniższej uwzględniono w kodeksach handlowych innych państw i w pewnym stopniu obowiązuje ona również obecnie. Można zauważyć znaczny wpływ postulatów Savary'ego na pruskie prawo handlowe czy, znacznie później, na amerykańskie ustawy podatkowe z 1926 r. Nowelizacja niemieckiego prawa handlowego z 1884 r. zmodyfikowała zasadę wartości najniższej. Przepisy dawały możliwość dowolnego zaniżania wartości, zmniejszania zysków i tworzenia cichych rezerw [Scheffs 1939, s. 235]. Ważniejsze były konserwatyzm i stosowanie wartości najniższej niż wierny i rzetelny obraz. Zasada ostrożności została również uwzględniona w polskim kodeksie handlowym z 1934 r. Przepisy akcentowały konieczność przedstawiania rzeczywistego stanu firmy i ograniczały możliwość celowego zaniżania wartości aktywów, nakazując wycenę według kosztu wytworzenia lub ceny nabycia, nie niższej niż cena rynkowa w dniu bilansowym. Przykładem mogą być dwa artykuły. Zgodnie z art. 58, w inwentarzach i bilansach należało „wartość poszczególnych przedmiotów majątkowych oznaczać podług ich wartości rzeczywistej”. Według art. 424, „surowce, zapasy towarów i inne wartości, stanowiące przedmiot obrotu spółki, powinny być przyjęte do bilansu według wartości rzeczywistej, co najwyżej jednak w wysokości kosztów własnych, a gdyby koszty te były wyższe od ceny rynkowej w dniu bilansowym – nie powyżej ceny rynkowej” [Rozporządzenie Prezydenta ...].

4. Podsumowanie

Rozwój zasady ostrożności trwa od XVII w. Początkowo przy wycenie aktywów akcentowano przede wszystkim konieczność stosowania najniższej wartości. Ewolucję zasady ostrożności przedstawia rys. 2.

Korekty wartości dotyczyły wartości ustalonej w przeszłości jako koszt produkcji lub cena podczas transakcji kupna-sprzedaży. W miarę rozwoju rachunkowości większe znaczenie zaczęto przypisywać kategoriom wynikowym. Ważniejsze stało się ostrożne ustalanie wyniku finansowego. Obecnie zasada ostrożności, wraz z innymi nadrzędnymi zasadami rachunkowości, przyczynia się do realizacji zasady wiernego i rzetelnego obrazu. Jej oddziaływanie nie ogranicza się jedynie do korygowania wartości powstałej w przeszłości. Zasada ostrożności ma wymiar prognostyczny, ponieważ uwzględnia ryzyko działalności i wykorzystuje najnowocześniejsze kategorie wartości.

Zmiany w przepisach polskiego prawa bilansowego, które nastąpiły w ostatnich latach, przyczyniają się również do ewolucji zasady ostrożności. W celu realizacji ogólnej zasady wiernego i rzetelnego obrazu w niektórych sytuacjach odchodzi się od konserwatyizmu i niekonsekwencji na rzecz zasady istotności czy wyższości treści ekonomicznej. Nie oznacza to zmniejszenia znaczenia zasady ostrożności, ale kolejny etap jej ewolucji – zorientowanie również na przyszłość i szacunkowe ustalanie wartości aktywów, pasywów oraz wyniku finansowego.

Rys. 2. Ewolucja zasady ostrożności od XVII do XXI wieku

Źródło: opracowanie własne.

Literatura

- Czwarta Dyrektywa Unii Europejskiej z dnia 25 lipca 1978 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek, dodatek do miesięcznika „Rachunkowość” 2003, nr 7.
- Gmytrasiewicz M., Karmańska A., *Rachunkowość finansowa*, Difin, Warszawa 2002.
- Gos W., *Zasada ostrożności w teorii i praktyce*, „Rachunkowość” 2003, nr 7.
- Górnica S., Stadtmüller R., *Bilansoznawstwo z zarysów*, PWE, Warszawa 1967.
- Hendriksen E.A., Breda M.F. van, *Teoria rachunkowości*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002.
- Liwacz A., *Bilansoznawstwo*, Wyższa Szkoła Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 1971.

- Luty Z., *Problemy wyceny w jednostkach gospodarczych*, Zeszyty Teoretyczne Stowarzyszenia Księgowych w Polsce 2001, nr 4 (60), Warszawa 2001.
- Międzynarodowe Standardy Rachunkowości 2001, International Accounting Standard Board.
- Rachunkowość finansowa przedsiębiorstw według znowelizowanej ustawy o rachunkowości*, część I, red. T. Kiziukiewicz, Ekspert, Wrocław 2002.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (DzU nr 218, poz. 2147).
- Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r., Kodeks handlowy (DzU 1934 nr 57, poz. 502).
- Scheffs M., *Z historii księgowości (Luca Pacioli)*, Wydawnictwo Wł. Wilak, Poznań 1939.
- Skrzywan S., *Teoretyczne podstawy rachunkowości*, PWE, Warszawa 1971.
- Świdorska G., *Bilans dynamiczny – teorie i aktualne znaczenie*, Monografie i Opracowania nr 284, Szkoła Główna Planowania i Statystyki, Warszawa 1989.
- Turyna J., *Standardy rachunkowości, MSR – US GAAP – polskie ustawodawstwo*, Difin, Warszawa 2003.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (DzU 2002 nr 76, poz. 694 z późn. zm.).

SUBSTANCE AND GENESIS OF PRUDENCE PRINCIPLE

Summary

This article outlines the substance and range of prudence principle in accountancy. The genesis and stages of development since 17th century was also presented.